

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРНІВЕЦЬКЕ ВИЩЕ КОМЕРЦІЙНЕ УЧИЛИЩЕ
ДЕРЖАВНОГО ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ**

СХВАЛЕНО

на засіданні
педагогічної ради
протокол № 25
від 21.11.2025 р.

ЗАТВЕРДЖЕНО

наказом №298-ОД
від 28.11.2025р.

**Положення
Чернівецького вищого комерційного училища
Державного торговельно-економічного університету
про запобігання та протидію насильству та
жорстокому поведженню із дітьми**

Чернівці, 2025 р.

1. Положення Чернівецького вищого комерційного училища Державного торговельно-економічного університету про запобігання та протидію насильству та жорстокому поводженню із дітьми (надалі – Училище) визначає механізми запобігання, виявлення та реагування на випадки насильства та жорстокого поводження із дітьми.

2. Положення розроблено відповідно до Закону України «Про освіту», «Про охорону дитинства», «Про запобігання та протидію домашньому насильству», «Про внесення змін до деяких законів України щодо запобігання насильству та унеможливлення жорстокого поводження з дітьми», «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню)», постанов Кабінету Міністрів України від 22.08.2018 №658 «Про затвердження Порядку взаємодії суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статті», від 01.06.2020 №585 «Про забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах», від 28.07.2021 №775 «Про внесення змін до Порядку забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, у тому числі дітей, які постраждали від жорстокого поводження», від 04.06.2025 №658 «Про затвердження Типової програми унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми», наказів Міністерства освіти та науки України від 02.10.2018 №1047 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо виявлення, реагування на випадки домашнього насильства і взаємодії педагогічних працівників із іншими органами та службами», від 28.12.2019 №1646 «Про деякі питання реагування на випадки булінгу (цькування) та застосування заходів виховного впливу в закладах освіти».

3. Дія Положення поширюється на всіх учасників освітнього процесу Училища.

4. Основними завданнями щодо захисту від різних форм насильства та жорстокого поводження в Училищі є:

- запровадження порядку дій, спрямованих на унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми;
- формування в працівників Училища відповідального ставлення до недопущення насильства та жорстокого поводження з дітьми;
- поширення культури нульової толерантності до насильства та жорстокого поводження з дітьми у всіх сферах діяльності;
- здійснення аналізу ситуації в закладі освіти (фізичного та емоційно-психологічного середовища);
- вироблення офіційної позиції Училища щодо всіх форм насильства та інформування про неї всіх учасників освітнього процесу;
- забезпечення оперативного інформування уповноваженого підрозділу органу Національної поліції та служби у справах дітей про випадки вчинення насильства та жорстокого поводження з дітьми.

5. Із метою унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми в Училищі впроваджувати наступні заходи:

1) превентивні заходи:

- затвердження форми первинного повідомлення про підозру на випадок насильства щодо дитини згідно з додатком №1;
- затвердження форми реєстрації внутрішнього інциденту (журналу безпеки)

згідно з додатком №2;

- затвердження форми анкети анонімного опитування для дітей згідно з додатком №3;

- інформування дітей, батьків або інших законних представників дитини, працівників Училища з питань унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми;

- проведення оцінювання ризиків насильства та жорстокого поводження з дітьми в Училищі, упровадження заходів, необхідних для їх усунення або мінімізації;

- врахування ризиків насильства та жорстокого поводження з дітьми під час прийому на роботу працівників Училища;

2) заходи з виявлення та реагування на випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми:

- організація доступних і безпечних способів повідомлення про випадки насильства та жорстокого поводження з дитиною;

- оперативне реагування за результатами розгляду заяв (скарг, повідомлень) про випадки насильства або жорстокого поводження з дітьми в Училищі;

3) заходи з навчання та підвищення обізнаності педагогічних працівників щодо унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми:

- організація інформаційних сесій для студентів (пояснення прав дитини, способів захисту, контактів для звернення);

- залучення батьків, інших законних представників дітей до діяльності Училища (проведення батьківських зборів, розповсюдження інформаційних матеріалів);

4) інформаційні матеріали та з інформування розміщувати на Дошці та на сайті Училища (плакатів, брошур із контактами служб допомоги, контактних номерів телефонів для анонімного звернення).

6. Обов'язки адміністрації Училища:

- сприяти створенню безпечного освітнього середовища, вільного від насильства та жорстокого поводження з дитиною;

- забезпечити здійснення заходів із ознайомлення працівників Училища із Положенням до початку їх роботи з дітьми, але у термін, що не перевищує п'яти робочих днів із дня початку роботи працівника з дітьми та молоддю;

- розглядати усні та письмові заяви (скарги, повідомлення) про випадки насильства або жорстокого поводження з дитиною протягом однієї доби з моменту надходження;

- директор Училища несе відповідальність за повідомлення уповноваженим підрозділам органів Національної поліції України про випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми;

- у разі виявлення ознак насильства або жорстокого поводження з дитиною невідкладно у термін, що не перевищує однієї доби, повідомити про це батькам або іншим законним представникам дитини (крім випадків, коли батьки або інші законні представники дитини є кривдниками дитини), письмово повідомити уповноваженому підрозділу органу Національної поліції та службі у справах дітей, а також вжити заходів відповідно до Порядку забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, у тому числі дітей, які постраждали від жорстокого поводження, затвердженого постановою Кабінету

Міністрів України від 01.06.2020 №585 «Про забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах»;

- інформувати дітей та їх батьків або інших законних представників дитини, працівників Училища про їх обов'язок повідомити про випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми з наданням інформації про шляхи інформування про такі випадки;

- забезпечити функціонування різних способів отримання повідомлень про можливі випадки насильства (телефонний зв'язок, електронний лист, скринька для паперових повідомлень тощо), зокрема анонімно за бажанням особи, яка залишила повідомлення;

- сприяти проходженню особами, які вчинили насильство або жорстоке поводження з дитиною, стали свідком або постраждали від насильства або жорстокого поводження, відповідної програми для таких осіб;

- не допускати до роботи осіб, інформацію про яких внесено до Єдиного реєстру осіб, засуджених за злочини проти статевої свободи та статевої недоторканості малолітньої особи (відповідно до статті 10 Закону України «Про охорону дитинства»);

- під час працевлаштування осіб, які матимуть безпосередній або опосередкований контакт із дітьми, проводити опитування, яке може включати запитання ситуаційного характеру щодо насильства або жорстокого поводження з дитиною, із метою виявлення можливої схильності особи до агресії, насильницької поведінки, жорстокого поводження;

- забезпечити проведення навчань, тренінгів, профілактичних заходів для всіх учасників освітнього процесу з питань запобігання насильству та жорстокому поводженню з дітьми, що передбачає наступні напрями: розпізнавання фізичного, психологічного, економічного та сексуального насильства; методи профілактики булінгу серед дітей; використання ненасильницьких методів спілкування та управління конфліктами; надання першої психологічної допомоги дітям, які постраждали від насильства та жорстокого поводження; порядок дій у разі виявлення випадків насильства або підозри щодо їх наявності; дотримання правових норм щодо захисту дітей від насильства; алгоритм взаємодії з уповноваженими підрозділами органів Національної поліції та службою у справах дітей у разі виявлення фактів та ознак насильства або жорстокого поводження з дитиною;

- взаємодіяти зі службами у справах дітей, центрами соціальних служб, закладами охорони здоров'я та іншими уповноваженими органами для оперативного реагування на випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми.

7. Працівники Училища в разі виявлення ознак насильства або жорстокого поводження з дитиною зобов'язані:

- вжити невідкладних заходів для припинення насильства або жорстокого поводження з дитиною;

- забезпечити здобувачам освіти захист під час освітнього процесу від будь-яких форм насильства та експлуатації, жорстокого поводження, у тому числі булінгу (цькування), дискримінації за будь-якою ознакою, від пропаганди та агітації, що завдають шкоди здоров'ю;

- повідомити адміністрацію Училища та одного з батьків або інших законних

представників дитини, яка вчинила насильство або жорстоке поводження, та дитину, яка постраждала від насильства або жорстокого поводження, про виявлення ознак насильства або жорстокого поводження з дитиною;

- сприяти в проведенні розслідування щодо випадків насильства та жорстокого поводження зі здобувачами освіти;

- виконувати рішення та рекомендації комісії з розгляду випадків насильства та жорстокого поводження в Училищі;

- надати в разі потреби домедичну допомогу, викликати бригаду екстреної (швидкої) медичної допомоги та звернутися до уповноваженого підрозділу органу Національної поліції;

- із метою унеможливлення ризиків насильства та жорстокого поводження з дитиною не допускати фізичного контакту з дитиною, якщо він не є необхідним відповідно до змісту заходів або видів діяльності з дитиною;

- у разі коли передбачається фізичний контакт з дитиною, який є необхідним відповідно до змісту заходів з дитиною, такий контакт проводиться в присутності не менше однієї повнолітньої особи, окрім виконавця, або в приміщенні, що забезпечує можливість вільного доступу інших осіб та не має перешкод для самостійного виходу дитини.

8. Особи, які вчинили насильство або жорстокість по відношенню до студентів, притягуються до відповідальності згідно з чинним законодавством.

9. Особу за вчинення насильства та жорстоких дій із дітьми можуть направити для проходження відповідної програми: за рішенням суду – строком від одного до трьох місяців; за відсутності судового рішення – на добровільній основі, а дітей віком до 16 років – за згодою законних представників дитини.

10. Законні представники дитини, яка постраждала або стала свідком насильства або жорстокого поводження, мають право отримувати інформацію щодо порядку та умов проходження нею відповідних програм.

11. Положення про запобігання і протидію насильству та жорстокому поводженню з дітьми в Училищі затверджується наказом директора та є обов'язковими до виконання всіма учасниками освітнього процесу.

12. Усі учасники освітнього процесу мають бути ознайомлені з даним Положенням.

Практичний психолог

Альона ШВЕЦЬ

ФОРМА

первинного повідомлення про підозру на випадок насильства щодо дитини

Дата події або виявлення: _____ 20____ р.

1. Інформація про дитину:

прізвище _____

ім'я _____

по батькові (за наявності) _____

вік дитини: _____

соціальний статус (за потреби):

- ☐ дитина з інвалідністю;
☐ дитина-сирота;
☐ дитина, позбавлена батьківського піклування;
☐ інше: _____

2. Інформація про особу, яка повідомляє:

прізвище _____

ім'я _____

по батькові (за наявності): _____

найменування посади: _____

контактний номер телефону: _____

Опис ситуації: _____

(зазначити максимально докладно, що сталося, коли, де, хто був присутній)

3. Інформація про ознаки насильства/поведінку дитини:

- ☐ тілесні ушкодження;
☐ страх, уникання контакту;
☐ розповіді про образи/тиск;
☐ інше: _____

4. Інформація про вжиті заходи (на момент заповнення):

- ☐ поінформовано відповідальну особу закладу;
☐ поінформовано батьків/інших законних представників;
☐ поінформовано службу у справах дітей;
☐ поінформовано уповноважений підрозділ органів Національної поліції;
☐ інше: _____

(підпис особи, яка заповнює
первинне повідомлення)

(дата)

Додаток №2
до Положення ЧВКУ ДТЕУ про
запобігання та протидію насильству
та жорстокому поводженню з дітьми

**Журнал ресстрації
фактів виявлення про насильство та жорстоке поводження з дітьми**

Порядковий номер	Інформація про спосіб отримання повідомлення про підозру на випадок насильства щодо дитини (звернення повідомлення): усне/письмове)	Прізвище, ім'я дитини	Тип ситуації*	Заходи реагування	Результат**	Підпис відповідальної особи

*Зазначається факт про фізичне/психологічне насильство/булінг/спробу втечі/інше.
**Зазначається, чи поінформовано органи, надано допомогу, припинено контакт тощо.

АНКЕТА
анонімного опитування для дітей*

1. Чи почувався (почувалася) ти в безпеці під час перебування в училищі?

- ☐ так, завжди;
- ☐ інколи;
- ☐ ні

2. Як до тебе ставилися дорослі?

- ☐ з повагою;
- ☐ байдуже;
- ☐ іноді грубо або несправедливо

3. Чи були випадки, коли хтось із працівників ЧВКУ ДТЕУ, інших залучених фахівців або дітей тебе лякав, образив або погрожував?

- ☐ так;
- ☐ ні

4. Чи знаєш ти, до кого можна звернутися за допомогою?

- ☐ так;
- ☐ ні

5. Що б ти хотів (хотіла) покращити для того, щоб було безпечніше?

(відкрите поле для відповіді)

* Анкета заповнюється дітьми у доступному формат